

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, код ЄДРПОУ 40381452

РІШЕННЯ

01.02.2019

№ 295

Київ

Про затвердження Звіту
про діяльність Національного
агентства з питань запобігання
корупції у 2018 році

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України "Про запобігання корупції", пунктів 5.1 – 5.7 Регламенту Національного агентства з питань запобігання корупції, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 12 квітня 2016 року № 1 (у редакції рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 05 квітня 2018 року № 611), Національне агентство з питань запобігання корупції

ВИРІШИЛО:

1. Затвердити Звіт про діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції за 2018 рік (далі – Звіт), що додається, взявши до уваги інформацію Громадської ради при Національному агентстві з питань запобігання корупції, викладену в її листі від 21 січня 2019 року № 140/01/19, що додається.

2. Відділу інформаційної політики та зв'язків із ЗМІ забезпечити оформлення Звіту у вигляді електронного буклета та його розміщення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції.

3. Департаменту координації антикорупційної політики забезпечити направлення Звіту у вигляді електронного буклета до Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України та Президента України.

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національного агентства з питань запобігання корупції Серьогіна О.Ю.

Голова

О.А. Мангул

Згідно з чинним законодавством
відповідно до колегіального рішення
Національного агентства

Протокол № 09
засідання Національного агентства
від 01 лютого 2019 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Національного агентства
з питань запобігання корупції
Очікувано 2019 року № 295

**ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ
за 2018 рік**

ЗМІСТ

Вступне слово Голови Національного агентства Мангула О.А. -----	3
I. Загальна інформація про Національне агентство з питань запобігання корупції -----	4
1. Місія-----	4
2. Основні завдання-----	5
3. Обличчя органу: керівництво-----	8
4. Організаційна структура -----	12
II. Заходи, реалізовані за функціональними напрямками Національного агентства з питань запобігання корупції -----	13
1. Антикорупційна політика-----	13
2. Організація заходів із запобігання та виявлення корупції-----	17
3. Моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції -----	22
4. Контроль та перевірка декларацій, моніторинг способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування--	26
5. Діяльність у сфері запобігання політичній корупції -----	31
III. Діалог та партнерство -----	34
1. Співпраця з державними органами-----	34
2. Взаємодія з громадськістю та ЗМІ, діяльність Громадської ради при Національному агентстві-----	34
3. Міжнародне співробітництво та міжнародна технічна допомога-----	37
IV. Кадрове забезпечення -----	40
1. Структура та персонал -----	40
2. Заміщення вакантних посад в Національному агентстві-----	45
3. Навчання і розвиток персоналу-----	46
V. Фінансово-господарська діяльність -----	48
VI. Основні пріоритетні завдання Національного агентства з питань запобігання корупції на 2019 рік -----	51
Додатки -----	53

Вступне слово Голови Національного агентства

Цей звіт відображає період, впродовж якого Національне агентство з питань запобігання корупції завершило роботу з формування ключових інструментів подальшого розвитку. У 2018 році колективом всього з 280 фахівців Агентства, підготовлено та подано на державну реєстрацію повний пакет підзаконних актів, необхідних для юридичного забезпечення роботи автоматизованої Системи логічного та арифметичного контролю декларацій, розроблено необхідне програмне забезпечення та, зрештою, доведено автоматизовану Систему контролю декларацій до початку промислової експлуатації. Можемо констатувати, що ми виконали взяті на себе зобов'язань відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським Союзом.

Користуючись нагодою, хочу подякувати за підтримку в реалізації цього та інших проєктів нашим міжнародним партнерам, особливо Програмі розвитку ООН в Україні.

У 2018 році нам вдалося значно підвищити, а за окремими напрямками подвоїти кількість опрацьованих даних: це понад 11 тисяч запитів на проведення спеціальних перевірок; опрацьовано 2207 повідомлень викривачів; ухвалено 472 рішення про результати здійснення повних перевірок декларацій; за матеріалами Національного агентства розпочато кримінальні провадження стосовно 4 політичних партій.

Законодавець не наділив Національне агентство функціями слідства чи покарання, правом представляти в суді інтереси держави. Тому кінцевий результат нашої роботи багато в чому залежить від ефективної взаємодії всієї системи антикорупційних та правоохоронних органів: у 2018 році для здійснення досудового розслідування Національне агентство направило до правоохоронних органів 253 обґрунтовані висновки щодо виявлення ознак кримінальних правопорушень. З них направлено до НАБУ – 37, до Національної поліції – 178 і до органів прокуратури – 38 обґрунтованих висновків.

Слід наголосити, що за результатами повних перевірок декларацій посадовців, проведених уповноваженими особами Національного агентства, встановлено недостовірні відомості на загальну суму понад 8,6 млрд грн.

Законом на Національне агентство покладено завдання з формування та реалізації державної антикорупційної політики. На виконання цієї функції у 2018 році Національне агентство провело 21 планову та 14 позапланових перевірок стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції щодо порушення вимог Закону України "Про запобігання корупції". Опрацьовано 125 антикорупційних програм органів державної влади.

Як показав 2018 рік, зусиль Національного агентства, спрямованих на ухвалення Верховною Радою України Проекту Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення належного доступу Національного агентства з питань запобігання корупції до інформації, необхідної для реалізації його повноважень" (реєстр. № 7276) виявилось недостатньо. Через відсутність Закону автоматизований доступ до трьох реєстрів Міністерства юстиції залишається закритим. Це, в свою чергу, продовжує стримувати швидкість проведення повних перевірок і ставить процес в залежність від отримання письмових відповідей на запити уповноважених осіб. І в цьому питанні Національне агентство розраховує на підтримку громадських організацій та наших міжнародних партнерів. Впевнений, спільними зусиллями нам під силу вирішити і цю складну проблему.

Результати, яких ми досягли у 2018 році дозволяють стверджувати, що Національне агентство стає ефективним інструментом держави у боротьбі з корупцією, формуванні в суспільстві культури доброчесності та нульової терпимості до будь-яких проявів корупції. Велика заслуга в цьому як кожного службовця Національного агентства, так і всього нашого колективу.

З повагою

Олександр Мангул

I. Загальна інформація про Національне агентство з питань запобігання корупції

1. Місія

Національне агентство запобігає корупції та сприяє формуванню доброчесності і нульової терпимості до корупції в державі та суспільстві, розвитку вільного від корупції бізнесу.

Відповідно до положень Закону України "Про запобігання корупції" Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Національне агентство у межах, визначених цим та іншими законами, є відповідальним перед Верховною Радою України і підконтрольним їй та підзвітним Кабінету Міністрів України.

Національне агентство утворюється Кабінетом Міністрів України відповідно до Конституції України, Закону України "Про запобігання корупції" та інших законів України.

Питання діяльності Національного агентства у Кабінеті Міністрів України представляє Голова Національного агентства.

Правову основу діяльності Національного агентства становлять Конституція України, міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, Закон України "Про запобігання корупції" (далі – Закон) та інші закони України, а також прийняті відповідно до них інші нормативно-правові акти.

Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" та інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність органів виконавчої влади, а також Закон України "Про державну службу" застосовуються до Національного агентства, його членів, службовців та працівників його апарату, а також до його повноважень стосовно уповноважених підрозділів в частині, що не суперечить Закону.

Національне агентство є правомочним з моменту призначення більше половини його загального кількісного складу.

Національне агентство як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, було утворене постановою Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 118.

З огляду на правову природу та обсяг компетенції, в системі державних органів України Національному агентству відведено роль превентивної антикорупційної інституції, відповідальної за формування та моніторинг

реалізації антикорупційної політики в державі, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, здійснення фінансового контролю за майновим станом публічних службовців та моніторингу їхнього способу життя, державне фінансування політичних партій та реалізацію інших, визначених Законом та міжнародними зобов'язаннями України, превентивних антикорупційних механізмів, у тому числі забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

2. Основні завдання

Обсяг та межі компетенції Національного агентства визначені Законом України "Про запобігання корупції".

До повноважень Національного агентства належать:

аналіз стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції, а також аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції;

розроблення проектів Антикорупційної стратегії та державної програми з її виконання, здійснення моніторингу, координації та оцінки ефективності виконання Антикорупційної стратегії;

підготовка та подання в установленому законом порядку до Кабінету Міністрів України проекту національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики;

формування та реалізація антикорупційної політики, розроблення проектів нормативно-правових актів з цих питань;

організація проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції;

здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та порівняних до них осіб;

координація та надання методичної допомоги щодо виявлення державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування корупціогенних ризиків у своїй діяльності та реалізації ними заходів щодо їх усунення, у тому числі підготовки та виконання антикорупційних програм;

здійснення в порядку, визначеному Законом, контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зберігання та оприлюднення таких декларацій, проведення моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави

або місцевого самоврядування;

здійснення у порядку та в межах, визначених законом, державного контролю за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, звіту зовнішнього незалежного фінансового аудиту діяльності партій, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей;

затвердження розподілу коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій, відповідно до закону;

забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

координація в межах компетенції, методичне забезпечення та здійснення аналізу ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції;

погодження антикорупційних програм державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, розробка типової антикорупційної програми юридичної особи;

здійснення співпраці із особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону (викривачі), вжиття заходів щодо їх правового та іншого захисту, притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їх прав, у зв'язку з таким інформуванням;

організація підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації з питань, пов'язаних із запобіганням корупції, працівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадових осіб місцевого самоврядування (крім підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування);

надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;

інформування громадськості про здійснювані Національним агентством заходи щодо запобігання корупції, реалізація заходів, спрямованих на формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції;

залучення громадськості до формування, реалізації та моніторингу антикорупційної політики;

координація виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики, співпраця з державними органами, неурядовими організаціями іноземних держав та міжнародними організаціями в межах своєї компетенції;

обмін інформацією з компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями;

а також інші повноваження, визначені законом.

3. Обличчя органу: керівництво

Національне агентство є колегіальним органом, який утворюється та діє у складі п'яти членів Національного агентства, з числа яких обираються Голова Національного агентства та його заступник. Принцип колегіальності у роботі Національного агентства полягає у спільному (колективному) обговоренні на засіданнях Національного агентства та прийнятті рішень членами Національного агентства з питань, віднесених до його компетенції законодавством.

На початок минулого року вакантними залишалися дві посади членів Національного агентства, проте вже у другій декаді січня 2018 році Кабінет Міністрів України призначив на ці посади членів Національного агентства – О. Мангула та С. Патюка, які з 28 березня 2018 року обійняли посади Голови та заступника Голови Національного агентства відповідно.

Рішенням Національного агентства від 05 квітня 2018 року № 164 затверджено розподіл повноважень, та визначено функціональні обов'язки членів Національного агентства та порядок заміщення керівництва Національного агентства.

Протягом 2018 року у Національному агентстві проведено 66 засідань (у 2016 і 2017 роках – 57 і 79 відповідно), на яких прийнято 3326 рішень (у 2016 і 2017 роках – 279 і 1545 відповідно) з питань забезпечення реалізації Національним агентством визначених Законом функцій.

Серед прийнятих Національним агентством рішень 9 пройшли державну реєстрацію у Міністерстві юстиції України (у 2016 і 2017 роках – 24 і 10 відповідно).

Олександр Мангул, Голова Національного агентства з питань запобігання корупції

Олександр Мангул як Голова Національного агентства організовує роботу Національного агентства, у тому числі координує роботу членів Національного агентства, контролює роботу працівників його апарату, скликає та проводить засідання Національного агентства, підписує протоколи засідань та рішення Національного агентства, у порядку, передбаченому законодавством, вирішує кадрові питання, приймає в установленому порядку рішення про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є Національне агентство, затверджує штатний розпис та кошторис Національного агентства, здійснює представницькі функції щодо діяльності Національного агентства. Також відповідає за функціональний напрямок Національного агентства щодо моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції, спрямовує та координує діяльність відповідного Департаменту, а також допоміжних структурних підрозділів.

Закінчив Таврійську державну агротехнічну академію та здобув кваліфікацію економіста у 1999 році.

У 2004 році закінчив Національну академію державного управління при Президентові України та здобув кваліфікацію магістра державного управління.

В період з 2000 до 2013 року працював на різних посадах у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України та Державному комітеті України з питань регуляторної політики та підприємництва – від головного спеціаліста до директора департаменту.

З 2013 року до лютого 2014 року працював заступником Голови правління ПАТ "Лисичанський склозавод "Пролетарій".

З травня 2015 року до лютого 2018 року обіймав посаду Голови Мелітопольської районної державної адміністрації Запорізької області.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 31 призначений членом Національного агентства з питань запобігання корупції.

28 березня 2018 року на засіданні Національного агентства обраний Головою Національного агентства.

Станіслав Патюк, заступник Голови Національного агентства з питань запобігання корупції

Станіслав Патюк відповідає за функціональний напрямок Національного агентства щодо перевірки декларацій та моніторингу способу життя, спрямовує та координує діяльність відповідного Департаменту.

На час відсутності Голови Національного агентства виконує його обов'язки.

У 2003 році отримав юридичну освіту у Донецькому національному університеті, здобувши кваліфікацію спеціаліста з правознавства.

Після закінчення університету був прийнятий на службу до прокуратури Донецької області та призначений помічником Мар'їнського міжрайонного прокурора.

У період з 2003 до 2014 року працював на різних посадах у прокуратурі Донецької області – від старшого помічника прокурора до першого заступника прокурора Ворошиловського району м. Донецька та прокурора м. Авдіївки.

З 2015 року, після звільнення з посади прокурора, працював у юридичних структурах, надаючи юридично-консультаційні послуги.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 30 призначений членом Національного агентства з питань запобігання корупції.

28 березня 2018 року на засіданні Національного агентства обраний заступником Голови Національного агентства.

Наталія Корчак, член Національного агентства з питань запобігання корупції

Наталія Корчак відповідає за функціональний напрямок Національного

агентства щодо запобігання політичній корупції, спрямовує та координує діяльність відповідного Департаменту.

Юридичну освіту здобула у 1992 році у Київському університеті імені Тараса Шевченка. Доктор юридичних наук. З 1992 до 1995 року навчалася в аспірантурі юридичного факультету Київського університету імені Тараса Шевченка. У період з 1994 до 1995 року перебувала на посаді провідного спеціаліста відділу з питань недобросовісної конкуренції Антимонопольного комітету України. Після закінчення аспірантури в період з 1995 до 2003 року працювала асистентом, а згодом доцентом, на кафедрі цивільного права і процесу Чернівецького університету імені Юрія Федьковича.

У 1996 році захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему "Правові питання антимонопольного регулювання підприємницької діяльності в Україні". З 2004 до 2013 року працювала в Юридичному інституті Національного авіаційного університету на посадах доцента, завідувача та професора кафедри господарського права та процесу. У період з 2013 до 2015 року була доцентом кафедри адміністративного та фінансового права Національної академії прокуратури України, а з 2015 – доцентом кафедри адміністративно-правових дисциплін.

У 2015 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему "Державне регулювання відносин конкуренції в Україні (господарсько-правовий аспект)".

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2015 року № 1284-р призначена членом Національного агентства з питань запобігання корупції.

Обіймала посаду Голови Національного агентства з питань запобігання корупції у період з 28 березня 2016 року до 28 березня 2018 року.

Олександр Серьогін, член Національного агентства з питань запобігання корупції

Олександр Серьогін відповідає за функціональний напрямок Національного агентства щодо формування та реалізації антикорупційної політики, спрямовує та координує діяльність Департаменту координації антикорупційної політики.

27 грудня 2017 року Олександр Серьогін розпорядженням Кабінету Міністрів України № 984-р призначений Національним координатором з питань реалізації Стамбульського плану дій із боротьби з корупцією Антикоруційної мережі для Східної Європи та Центральної Азії Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Олександр Серьогін є відповідальною особою Національного агентства за організаційне та інформаційне забезпечення представництва в Європейському суді з прав людини та виконання його рішень.

Закінчив у 1999 році Інститут міжнародних відносин Київського

університету імені Тараса Шевченка та отримав повну вищу освіту за спеціальністю "Міжнародне право", здобув кваліфікацію магістра міжнародного права, перекладача з англійської мови та був зарахований до аспірантури Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У 2002 році захистив кандидатську дисертацію та отримав науковий ступінь кандидата юридичних наук. Продовжуючи підвищувати кваліфікацію, у 2003 році здобув кваліфікацію експерта права ЄС. У 2007 році присвоєно вчене звання доцента кафедри міжнародного приватного та митного права.

Право на заняття адвокатською діяльністю отримав у 2004 році та розпочав індивідуальну адвокатську діяльність, яку з 2007 року продовжив у складі адвокатського об'єднання.

Установчою конференцією адвокатів Київської області у 2012 році був обраний до кваліфікаційної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області, куди був переобраний на другий термін Конференцією адвокатів Київської області у 2017 році.

Автор більше 60 наукових праць та публікацій, співавтор постатейного науково-практичного коментаря Цивільного кодексу України, науково-практичного коментаря Закону України "Про міжнародне приватне право", підручника з Міжнародного приватного права, Енциклопедії цивільного права України, Української дипломатичної енциклопедії, Великої української юридичної енциклопедії.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 542-р призначений членом Національного агентства з питань запобігання корупції, у зв'язку з цим зупинив адвокатську діяльність.

Олександр Скопич, член Національного агентства з питань запобігання корупції

До компетенції Олександра Скопича належить здійснення координації роботи, зокрема щодо аналізу корупційних ризиків у діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, погодження антикорупційних програм органів влади, розробки типової антикорупційної програми для юридичних осіб, а також моніторингу їх виконання, організації взаємодії з/між уповноваженими підрозділами (особами) з питань запобігання та виявлення корупції, співпраці з викривачами корупції та їх захисту, перевірки органів державної влади з питань організації роботи із запобігання та виявлення корупції.

З відзнакою закінчив Львівську комерційну академію за спеціальністю "Правознавство". Навчався в Національній академії державного управління при Президентові України, отримав диплом з відзнакою магістра державного управління. Закінчив аспірантуру та здобув науковий ступінь кандидата наук з державного управління.

Має понад 13 років стажу державної служби в центральних та місцевих органах влади. З травня 2014 року до грудня 2015 року обіймав посаду

заступника Голови Національного агентства України з питань державної служби.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2015 року № 1283 призначений членом Національного агентства з питань запобігання корупції.

4. Організаційна структура Національного агентства

Структура управління Національного агентства складається з п'яти членів, які приймають рішення більшістю голосів, щонайменше – трьома голосами, відповідно до Регламенту Національного агентства. Колегіальна модель передбачає прийняття рішень на основі консенсусу. Допомогу членам Національного агентства надають особисті радники.

Діяльність членів Національного агентства забезпечує його апарат із граничною чисельністю, що встановлюється Урядом.

У своїй роботі апарат Національного агентства керується Положенням про апарат Національного агентства (затверджене рішенням Національного агентства від 19 травня 2016 року № 1 (у редакції рішення Національного агентства від 05 квітня 2018 року № 612)).

Апарат Національного агентства складається з п'яти функціональних департаментів, що відповідає мандату Національного агентства, а також восьми допоміжних структурних підрозділів та двох головних спеціалістів за напрямками.

Допоміжні підрозділи підпорядковуються Голові Національного агентства. До них належать Управління організаційно-адміністративного забезпечення, Управління інформаційно-аналітичних систем та захисту інформації, Управління планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності, Управління документального забезпечення та контролю, Управління персоналом, Управління правового забезпечення, Відділ інформаційної політики та зв'язків із ЗМІ, а також Сектор режимно-секретної роботи.

Департаменти Національного агентства включають структурні підрозділи, сформовані за функціональним принципом, крім Департаменту моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції, підрозділи якого утворені за територіальним принципом.

Закон дозволяє Уряду створювати територіальні органи Національного агентства за його поданням.

II. Заходи, реалізовані за функціональними напрямками Національного агентства

1. Антикорупційна політика

У 2018 році Національне агентство продовжило роботу з підготовки проекту Антикорупційної стратегії на 2018 – 2020 роки, який після отримання від Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні рекомендацій до проекту, підготовлених спільно з Міжнародною фундацією виборчих систем та проектом Програми розвитку ООН в Україні "Прозорість та доброчесність публічного сектору", та проведення робочої зустрічі з представниками цих міжнародних партнерів, повторно подало на розгляд Кабінету Міністрів України.

Проект Антикорупційної стратегії на 2018 – 2020 роки схвалено Кабінетом Міністрів України та внесено до Верховної Ради України (реєстр. № 8324 від 26 квітня 2018 року). 18 вересня 2018 року проект включено до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання, проте до кінця року розгляд його по суті не відбувся.

У березні 2018 року Національне агентство схвалило проект Національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2017 році (рішення від 30 березня 2018 року № 550), який відповідно до вимог частини першої статті 20 Закону був поданий на розгляд Кабінету Міністрів України.

Проект Національної доповіді готувався з урахуванням результатів дослідження рівня сприйняття корупції в Україні, проведеного в державі вперше на підставі Методики стандартного опитування щодо рівня корупції в Україні (рішення Національного агентства від 12 січня 2017 року № 12), а також з використанням матеріалів центральних органів виконавчої влади, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції (Генеральної прокуратури України, Національної поліції України та Національного антикорупційного бюро України) та врахуванням думки громадськості.

Цей проект охопив питання запобігання корупції в усіх сферах суспільних відносин від представницьких органів влади до приватного сектору, а кожен його розділ містить висновки щодо ефективності антикорупційних заходів у тій чи іншій сфері, а також рекомендації щодо заходів з мінімізації корупційних проявів.

18 квітня 2018 року проект Національної доповіді схвалений Кабінетом Міністрів України та направлений до Верховної Ради України, проте протягом 2018 року парламентські слухання з питань ситуації щодо корупції, за результатами яких мала б бути затверджена Національна доповідь та підготовлені відповідні рекомендації, не відбулися.

З метою формування та реалізації антикорупційної політики, розроблення проектів нормативно-правових актів з цих питань та на виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 224, Національне агентство підготувало проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих

актів України щодо запобігання корупції", положення якого ґрунтуються на результатах аналізу практики застосування та відстеження результативності положень, що містяться в Законі, інших законодавчих актах, насамперед, в частині удосконалення норм щодо:

- 1) запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;
- 2) вимог фінансового контролю при перевірці декларацій;
- 3) положень, які регулюють порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів;
- 4) підстав притягнення до відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Метою законопроекту є удосконалення системи запобігання корупції в Україні шляхом підвищення стандартів доброчесності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб.

Наразі здійснюється процедура погодження вказаного законопроекту із заінтересованими органами відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09 листопада 2011 року № 1156).

Крім того, відповідно до Прикінцевих положень Закону України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII "Про Національне антикорупційне бюро України" Національне агентство здійснює підготовку законопроекту щодо регулювання порядку проведення перевірки на доброчесність осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Національне агентство підготувало робочу версію проекту Закону України "Про проведення перевірки на доброчесність", положення якого обговорювалися на засіданні утвореної у Національному агентстві міжвідомчої робочої групи для підготовки законопроекту щодо проведення перевірки на доброчесність осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (рішення Національного агентства від 02 січня 2018 року № 116).

На сьогодні здійснюється доопрацювання вказаного законопроекту з урахуванням висловлених членами зазначеної міжвідомчої робочої групи зауважень та попереднього опрацювання положень цього законопроекту структурними підрозділами апарату Національного агентства.

Необхідно також зазначити, що 20 червня 2018 року Кабінет Міністрів України постановою № 499 вніс зміни до переліку центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, відповідальних за виконання зобов'язань, що випливають з членства України в міжнародних організаціях, (постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2002 року № 1371 "Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна"). Цими змінами Національне

агентство визначено відповідальним за виконання зобов'язань, що впливають із членства України в Групі держав Ради Європи проти корупції (GRECO), Конференції держав – учасниць Конвенції ООН проти корупції, а також включено до числа органів державної влади, які є відповідальними за співпрацю з Управлінням ООН з наркотиків і злочинності.

Національне агентство у 2018 році ініціювало оновлення списку урядових експертів України з питань імплементації Конвенції ООН проти корупції (другий цикл Механізму огляду), який тривалий час залишався застарілим. Завдяки цьому Управління ООН з наркотиків і злочинності 07 вересня 2018 року розмістило на своєму сайті оновлений список експертів, серед яких представлені й працівники апарату Національного агентства¹. 15 – 16 листопада 2018 року урядові експерти України, у тому числі від Національного агентства, взяли участь у тренінгу (м. Відень, Республіка Австрія), під час якого ознайомилися з рекомендаціями підготовленими Управлінням ООН з наркотиків та злочинності, контрольним переліком самооцінки та методологією огляду, взяли участь в практичних заняттях, зокрема, щодо здійснення аналізу результатів імплементації окремих статей Конвенції ООН проти корупції.

Наразі урядові експерти України та Чехії залучені до проведення огляду імплементації Хорватією положень Глав II та V Конвенції ООН проти корупції стосовно заходів щодо запобігання корупції та повернення активів.

Відповідно до пункту 4 рішення Національного агентства від 28 липня 2016 року № 1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 серпня 2016 року за № 1184/29314, до затвердження Національним агентством методології проведення антикорупційної експертизи така експертиза проводилася за Методологією проведення антикорупційної експертизи, затвердженою наказом Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 року № 1380/5, яка на сьогодні втратила чинність.

Наприкінці року Національне агентство затвердило Методологію проведення Національним агентством антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів та Методичні рекомендації щодо проведення Національним агентством такої експертизи (рішення від 29 грудня 2018 року № 3223), підготовка яких здійснювалася за експертної підтримки Програми розвитку ООН в Україні.

Поряд з цим, Національне агентство постійно здійснює моніторинг законопроектів, які знаходяться на розгляді Верховної Ради України та стосуються компетенції Національного агентства, у тому числі на предмет наявності в їхніх положеннях корупціогенних факторів. За минулий рік Національне агентство схвалило 15 висновків стосовно таких законопроектів.

Також за звітний період здійснено опрацювання проектів нормативно-правових актів, у тому числі на наявність в їхніх положеннях корупціогенних факторів, направлених центральними органами виконавчої влади

---

¹ http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/IRG-Experts/English/SecondCycle/Ukraine_E.pdf

до Національного агентства на погодження. За результатами опрацювання у Національному агентстві схвалено 25 висновків.

Також варто зазначити, що Національне агентство затвердило положення про Науково-експертну раду при Національному агентстві (рішення від 14 грудня 2018 року № 3037), до завдань якої належать зокрема питання щодо:

розроблення науково обґрунтованих рекомендацій зі створення належних умов реалізації повноважень Національного агентства;

визначення актуальних напрямків для наукових досліджень з питань запобігання корупції;

наукове супроводження процесу впровадження успішного світового досвіду у сфері запобігання корупції.

Антикорупційне навчання є складовою реалізації державної антикорупційної політики, адже його ефективне проведення поєднує пропаганду правомірної поведінки, виховання правосвідомості, усвідомлення персональної відповідальності, а також негативного ставлення до корупції та оволодіння знаннями про механізми запобігання корупції у всіх сферах суспільного життя.

З метою удосконалення професійної підготовки та підвищення компетентності працівників апарату Національного агентства, впродовж року проводяться навчальні заходи за участі представників виконавчої та судової гілок влади, міжнародних організацій та науковців.

Крім цього, для забезпечення формування однакового підходу до розуміння та застосування норм антикорупційного законодавства, працівниками апарату Національного агентства проведено 82 навчальних заходи, учасниками яких стали понад 5000 представників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Численні звернення щодо залучення працівників апарату Національного агентства до роз'яснювальної та консультативної роботи з питань антикорупційної діяльності, які надходять від органів державної влади, свідчать, що найбільш актуальними питаннями є електронне декларування, оцінка корупційних ризиків у діяльності юридичної особи та підготовка антикорупційних програм, а також питання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Для забезпечення врахування потреб у навчанні уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, Національне агентство провело опитування, за результатами якого актуальні теми для проведення навчань відображено в Орієнтовному плані-графіку проведення тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади на 2018 рік, затвердженого рішенням Національного агентства від 13 квітня 2018 року № 725.

Виконання зазначеного плану-графіка здійснювалося за підтримки Програми розвитку ООН в Україні. Тренінги проводилися за темами "Правові аспекти організації роботи із запобігання корупції" та "Електронне

декларування", що охоплювали питання щодо:

засад антикорупційної політики в Україні;

викривачів корупції та гарантій їх захисту;

окремих аспектів функціонування уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції;

порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком;

особливостей застосування окремих положень Закону України "Про запобігання корупції" стосовно заходів фінансового контролю;

особливостей проведення повних перевірок декларацій, відповідальність за порушення вимог фінансового контролю.

Такі навчання проводилися:

на регіональному рівні – 6 тренінгів на тему "Правові аспекти організації роботи із запобігання корупції" та 6 тренінгів на тему "Електронне декларування". Учасниками стали 484 особи;

у місті Києві – 6 тренінгів на тему "Правові аспекти організації роботи із запобігання корупції" та 6 тренінгів на тему "Електронне декларування". Участь у заходах взяли 414 осіб.

Серед учасників зазначених навчань були представники уповноважених підрозділів, працівники юридичних та кадрових служб органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Для забезпечення документального підтвердження проходження особами таких навчань та з метою пред'явлення в кадрові служби за місцем роботи, по завершенню тренінгів учасникам видавалися сертифікати учасників навчань (тренінгів), що проводяться Національним агентством.

Порядок видачі та обліку сертифікатів учасників навчань (тренінгів), що проводяться Національним агентством, та зразок бланку Сертифіката учасника навчання (тренінгу), що проводиться Національним агентством, затверджено рішенням Національного агентства від 02 лютого 2018 року № 117 та зареєстровано у Міністерстві юстиції України 14 березня 2018 року за № 303/31755.

У 2018 році підписано Меморандум про співробітництво між Національним агентством та Міністерством освіти і науки України.

В рамках реалізації зазначеного Меморандуму до Всеукраїнського тижня права для студентів старших курсів провідних вищих навчальних закладів України проведено цикл відкритих лекцій "Тепер я знаю як!".

2. Організація роботи із запобігання та виявлення корупції

Відповідно до пункту 11 частини першої статті 11 Закону до повноважень

Національного агентства належить координація в межах компетенції, методичне забезпечення та здійснення аналізу ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції.

У Національному агентстві з метою практичної реалізації вказаних повноважень та забезпечення ефективності діяльності уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції підготовлено проект Закону України "Про внесення зміни до Закону України "Про запобігання корупції" щодо підвищення ролі уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції".

В порядку законодавчої ініціативи 17 травня 2018 року Кабінет Міністрів України подав зазначений проект Закону для розгляду Верховною Радою України (реєстр. № 8375), проте 17 вересня минулого року цей проект знято з розгляду.

Поряд з цим, забезпечується постійне надання методичної та консультаційної допомоги уповноваженим підрозділам (особам) з питань запобігання та виявлення корупції, зокрема, надано 166 консультацій за телефоном щодо окремих питань діяльності уповноважених підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції державних органів, інших питань, щодо застосування антикорупційного законодавства.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 11 та частини другої статті 19 Закону, а також згідно з Порядком підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їхнього погодження, затвердженим рішенням Національного агентства від 08 грудня 2017 року № 1379 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22 січня 2018 року за № 87/31539, антикорупційні програми органів влади, вказаних у частині першій статті 19 Закону, підлягають погодженню Національним агентством.

Протягом 2018 року на погодження до Національного агентства надійшло 128 антикорупційних програм, із яких: 111 – погоджено із пропозиціями, по 12 – відмовлено у погодженні (непогоджено) з наданням відповідних обґрунтувань. На кінець року опрацьовувалося 5 антикорупційних програм.

У 2018 році забезпечено надання 414 усних консультацій та роз'яснень з питань виявлення та оцінки корупційних ризиків у діяльності органів влади та юридичних осіб, які входять до сфери їхнього управління, а також підготовки та виконання ними антикорупційних програм (у тому числі врахування наданих Національним агентством пропозицій).

З метою забезпечення прозорості у діяльності Національного агентства та для залучення громадськості та експертів до опрацювання антикорупційних програм, на офіційному веб-сайті Національного агентства ведеться та постійно наповнюється підрубрика, в якій розміщуються антикорупційні програми, які надійшли на погодження, та результати їхнього розгляду (розділ "Запобігання та виявлення корупції", підрозділ "Органи влади", рубрика "Антикорупційні програми", підрубрика "Антикорупційні програми, які надійшли

на погодження"). Участь в опрацюванні антикорупційних програм реалізується шляхом надання пропозицій до їхнього змісту.

Програмою розвитку ООН в Україні та Всеукраїнською мережею доброчесності та комплаєнсу за підтримки Національного агентства та Ради бізнес-омбудсмена проведено 8 регіональних семінарів з питань доброчесності та комплаєнсу "Ділова доброчесність: долучайся, впроваджуй та вигравай" у містах Харків, Львів, Одеса, Вінниця, Дніпро, Івано-Франківськ, Рівне, Чернігів.

Семінари мали на меті підвищити рівень обізнаності представників державних та приватних підприємств щодо ділової доброчесності, а також презентувати найкращі практики впровадження антикорупційних програм в юридичних особах.

Враховуючи, що розробка і впровадження антикорупційних програм в органах влади є одним із превентивних механізмів, спрямованих на побудову ефективної системи організації роботи із запобігання та виявлення корупції у відповідному органі влади та сфері його діяльності, Національне агентство за підтримки Програми розвитку ООН в Україні розробило онлайн-курс "Антикорупційні програми органів влади".

Цей курс розрахований як на працівників уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, до безпосередніх обов'язків яких належить розробка антикорупційних програм органів влади, на працівників структурних підрозділів органів влади, які залучені до оцінки корупційних ризиків в діяльності органів влади, так і на представників громадськості та експертів, які мають намір долучитися до процесу оцінки корупційних ризиків у діяльності органів влади.

Вказаний курс розпочався 09 грудня 2018 року на платформі громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів "Prometheus"².

Згідно з пунктом 13 частини першої статті 11 Закону до повноважень Національного агентства належить здійснення співпраці з особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вжиття заходів щодо їх правового та іншого захисту, притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їх прав, у зв'язку з таким інформуванням.

З метою вдосконалення механізму державного захисту осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції (викривачів), та на виконання Стратегії розвитку Національного агентства з питань запобігання корупції на 2017–2020 роки та планів з її реалізації, затверджених рішенням Національного агентства від 22 червня 2017 року № 234, підготовлено проект Закону України "Про захист викривачів корупції". Зазначений проект Закону схвалено рішенням Національного агентства від 12 жовтня 2018 року № 2285 та направлено на погодження до заінтересованих органів. Наразі,

² https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UNDP+GOVANTICOR101+2019_T1/about

у Національному агентстві опрацьовуються зауваження та пропозиції від цих органів з метою узгодження позицій, подання проекту Закону на правову експертизу та внесення Кабінету Міністрів України.

Розроблений спільно з експертами Agriteam Canada Consulting Ltd. Порядок обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України "Про політичні партії в Україні", що надходять до Національного агентства, затверджений рішенням Національного агентства від 27 жовтня 2017 року № 1024, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 року за № 60/31512.

Протягом 2018 року у Національному агентстві зареєстровано 1392 повідомлення про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення, а також порушення вимог Закону, що надійшли спеціальними каналами зв'язку, з них 541 надійшло через повідомлення на офіційному веб-сайті Національного агентства, 757 – електронною поштою, ще 94 – через спеціальну телефонну лінію Національного агентства.

Рішенням Національного агентства від 09 лютого 2018 року № 166, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 березня 2018 року за № 345/31797, затверджено Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Спільним наказом Державної судової адміністрації України та Національного агентства від 10 квітня 2018 року № 16754/18 затверджено Порядок надсилання електронних копій судових рішень щодо осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та щодо юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення.

Наказом Національного агентства від 01 червня 2018 року № 74/18 створено Комісію з прийняття в постійну (промислово) експлуатацію інформаційно-телекомунікаційної системи "Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення".

Наразі Національне агентство та Міністерство юстиції України вживають заходів щодо передачі даних з реєстру вказаного міністерства до інформаційно-телекомунікаційної системи "Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення".

З метою реалізації повноважень Національного агентства, визначених пунктами 6 та 7 частини першої статті 12 Закону щодо встановлення можливих фактів порушення вимог Закону, визначення стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції в державних органах, органах влади Автономної республіки Крим, органах місцевого самоврядування, зокрема, щодо підготовки та виконання антикорупційних програм, а також для своєчасного запобігання, виявлення та вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень антикорупційного законодавства, Національне агентство рішенням від 03 листопада 2017 року № 1094 затвердило План проведення перевірок

Національним агентством з питань запобігання корупції на 2018 рік.

Протягом 2018 року проведено 21 планову перевірку стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції щодо порушення вимог Закону (Державне агентство України з питань кіно, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Міністерство закордонних справ України, Фонд державного майна України, Міністерство соціальної політики України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Волинська обласна державна адміністрація, Міністерство фінансів України, Міністерство внутрішніх справ України, Державна служба України з безпеки на транспорті, Сумська обласна державна адміністрація, Антимонопольний комітет України, Сумська обласна рада, Харківська міська рада, Державна аудиторська служба України, Державна служба України з питань праці, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Київська міська рада, Державне агентство рибного господарства України, Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками).

Крім того, проведено 14 позапланових перевірок стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції (АТ "Українська залізниця", Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформації, Тлумацька міська рада об'єднаної територіальної громади Тлумацького району Івано-Франківської області, Фурсівська сільська рада Білоцерківського району Київської області, Офіс великих платників податків Державної фіскальної служби, Служба зовнішньої розвідки України, Староушицька селищна рада Кам'янець-Подільського району Хмельницької області, Магдалинівська районна державна адміністрація Дніпропетровської області, ДП "Первомайськвугілля", Каховська міська рада Херсонської області, Фонд державного майна України, Могилів-Подільська районна державна адміністрація Вінницької області, Вараська міська рада Рівненської області, Миколаївська районна рада Одеської області).

Крім того, уповноважені особи Національного агентства у складі робочих груп з перевірки стану виконавської дисципліни відповідно до Порядку проведення перевірки стану виконавської дисципліни в органах виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2010 року № 844, взяли участь у 6 перевірках (Житомирська обласна державна адміністрація, Вінницька обласна державна адміністрація, Одеська обласна державна адміністрація, Чернівецька обласна державна адміністрація, Волинська обласна державна адміністрація, Миколаївська обласна державна адміністрація).

За результатами перевірок внесено 43 приписи про порушення вимог законодавства щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших порушень закону керівникам відповідних органів, зокрема щодо:

порушення вимог щодо прийняття (затвердження) антикорупційних програм;

порушення вимог щодо перевірки фактів подання суб'єктами декларацій, які в них працюють, декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та повідомлення Національного агентства про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій;

порушення вимог щодо забезпечення умов для повідомлень їхніми працівниками про порушення вимог Закону іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти, засоби електронного зв'язку;

порушення вимог щодо організації та проведення спеціальної перевірки (не надсилання запитів до уповноважених органів з проведення спеціальної перевірки, порушення строків проведення, формування довідок з проведення спеціальної перевірки без урахування усіх результатів одержаних від органів уповноважених на проведення спеціальної перевірки, не проведення спеціальної перевірки стосовно окремих посадових осіб тощо).

Також, за результатами проведених перевірок, Національне агентство виявило ознаки пов'язаних з корупцією правопорушень (складено 70 протоколів про адміністративні правопорушення) та корупційних правопорушень, у зв'язку з чим затверджено 11 обґрунтованих висновків та надіслано іншим спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції для вжиття відповідних заходів реагування.

Національне агентство також розробило власну антикорупційну програму на 2018 рік, яку затверджено наказом Національного агентства від 12 вересня 2018 року за № 122.

3. Моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції

Однією з основних для Національного агентства є функція щодо моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, а також контролю за дотриманням вказаними особами обмежень щодо запобігання корупції.

З метою забезпечення вказаної функції Національне агентство станом на 29 грудня 2018 року за фактами порушення вимог Закону щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних з цим обмежень (на підставі отриманої від фізичних та юридичних осіб, а також із засобів масової інформації та інших відкритих джерел інформації) склало та направило в установленому порядку до суду 471 протокол про адміністративні правопорушення, з яких за кваліфікацією:

порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 172⁷ КУпАП) – 459 протоколів;

порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 172⁴ КУпАП) – 9 протоколів;

порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172⁵ КУпАП) – 3 протоколи.

Переважна більшість протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, складено за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а саме неповідомлення особою про наявність у неї реального конфлікту інтересів та вчинення дій/прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

Також у звітному періоді за невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства уповноваженими особами Департаменту моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції складено 26 протоколів про адміністративні правопорушення за статтею 188⁴⁶ КУпАП.

Оскільки наразі законодавством не передбачено надіслання судами першої інстанції за результатами розгляду матеріалів справ про відповідні адміністративні правопорушення копій постанов по справі, так і у разі оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення, особою щодо якої її винесено, копій рішень апеляційного суду по скарзі на таку постанову, до органу, уповноважена особа якого складала відповідний протокол, Національне агентство не володіє у повному обсязі інформацією щодо результатів розгляду відповідних справ про адміністративні правопорушення.

Протягом року керівникам відповідних органів, підприємств, установ, організацій внесено 97 приписів про порушення вимог законодавства щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших порушень закону.

Також у 2018 році Національне агентство подало 5 позовів до Окружного адміністративного суду м. Києва про визнання нечинними актів органів місцевого самоврядування прийнятих внаслідок порушення вимог антикорупційного законодавства.

Із загальної кількості вхідної кореспонденції, яка надійшла до Національного агентства у 2018 році опрацьовано 1 280 повідомлень (заяви, скарги тощо) від фізичних та юридичних осіб щодо можливого порушення вимог Закону щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних з цим обмежень.

Протягом 2018 року надано 949 роз'яснень щодо наявності/відсутності конфлікту інтересів та порядку дій стосовно його врегулювання.

У 2018 році в Національному агентстві тривало 516 заходів з моніторингу і контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, з них:

131 – за власною ініціативою;

385 – за повідомленнями про правопорушення.

У 2018 році продовжувалося проведення безкоштовного навчального онлайн-курсу "Конфлікт інтересів: треба знати!", що стартував 09 грудня 2017 року на платформі громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів "Prometheus", спрямованого на підвищення рівня стандартів доброчесності щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також інших обмежень та зобов'язань, передбачених Законом. На сьогодні з часу започаткування курсу у ньому взяло участь більше 40 тис. слухачів.

Результати зазначеного онлайн-курсу засвідчили неабияку зацікавленість слухачів до навчання доброчесній поведінці, невід'ємним елементом якої є дотримання вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, обмежень щодо одержання подарунків, сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, спільної роботи близьких осіб.

З метою удосконалення отриманих базових знань про конфлікт інтересів вже з 21 січня 2019 року всі бажаючі матимуть можливість удосконалити свої знання про конфлікт інтересів під час поглибленого онлайн-курсу "Конфлікт інтересів: треба знати! Від теорії до практики".

Зокрема, в поглибленому онлайн-курсі існує можливість ознайомитися з переліком типових ситуацій, які зумовлюють наявність у особи приватного інтересу, детальніше вивчити питання щодо запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю корпоративних прав, ознайомитися з типовими помилками при врегулюванні конфлікту інтересів, щоб не допускати їх у своїй діяльності та інші актуальні, з точки зору правозастосування, питання.

З метою забезпечення консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, у травні 2018 року проведено тренінг "Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів" для працівників закладів освіти на базі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

31 травня 2018 року Голова Національного агентства Олександр Мангул та представник Департаменту моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції разом з представниками судової влади та Програми розвитку ООН в Україні в рамках круглого столу обговорили проблемні питання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у професійній діяльності суддів та працівників апаратів судів. Метою зустрічі стала консолідація зусиль її учасників, спрямованих на формування пропозицій стосовно удосконалення положень чинного законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у судовій владі, узгодження єдиної практики їх застосування та формування однакового розуміння поняття "конфлікт інтересів".

Крім того, 25 липня 2018 року Національне агентство спільно з Програмою

розвитку ООН в Україні провели семінар "Конфлікт інтересів: треба знати!" для представників громадських об'єднань, які працюють у сфері запобігання корупції.

Захід мав на меті поглиблення знань представників громадських організацій, підвищення ефективності взаємодії між громадськістю та Національним агентством у здійсненні моніторингу дотримання вимог законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Під час проведення заходу фахівці Національного агентства роз'яснили законодавчі положення щодо обмежень для посадових осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, ознайомили учасників з практичними аспектами запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, процедурою дослідження конфлікту інтересів, обговорили механізми отримання інформації для проведення контролю за діяльністю публічних службовців та її ефективне використання.

Учасники також розглянули практичні завдання щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів і пройшли тестування, за результатами якого отримали сертифікати про участь у заході.

Аналогічний захід було проведено для представників регіональних та центральних ЗМІ 11–12 жовтня 2018 року у місті Київ.

04 вересня 2018 року керівник Департаменту моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції взяла участь у круглому столі на тему: "Конфлікт інтересів у суддівській діяльності: проблемні питання врегулювання", організованому Радою суддів України в місті Одеса за підтримки Канадського Проекту підтримки судової реформи. Під час заходу проаналізовано види конфліктів інтересів у суддівській діяльності та способи їх розмежування на реальні та потенційні конфлікти інтересів на практиці, обговорено шляхи врегулювання конфліктів інтересів, способи контролю за дотриманням законодавства та попередження виникнення конфлікту інтересів.

Для працівників Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 25 вересня 2018 року, представниками Національного агентства проведено навчальний захід, спрямований на підвищення професійного рівня та правової свідомості, формування єдиного підходу до розуміння правил запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Крім того, фахівці Національного агентства виступили спікерами на тренінгу "Теоретичні та практичні аспекти з питань запобігання та виявлення корупції", організованому Програмою розвитку ООН в Україні (з 31 жовтня по 02 листопада 2018 року), на тему: "Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів" для працівників Державної кримінально-виконавчої служби України та викладачів Центру підвищення кваліфікації Міністерства юстиції України.

З метою підвищення рівня професійної компетентності для голів районних державних адміністрацій 29 листопада, 06 та 11 грудня 2018 року проведено

серію тренінгів щодо питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності голів районних державних адміністрацій, щодо етики та добросовісності в їх діяльності, зокрема етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Також протягом 2018 року працівниками Національного агентства підготовлено та надано для публікації в друкованій і веб-версії видання "Юридична газета" статті на теми:

"Відповідальність за невиконання законних вимог Національного агентства з питань запобігання корупції: про що варто пам'ятати";

"Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав";

"Виявлення конфлікту інтересів, як механізм запобігання вчиненню корупційних правопорушень";

"Депутатські звернення з особистих питань або з питань, щодо яких існує приватний інтерес: чи наявний конфлікт інтересів у такій ситуації?";

"Конфлікт інтересів у діяльності суддів: надання роз'яснення щодо його наявності/відсутності, особливості врегулювання, контроль за додержанням вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, наслідки порушення вимог законодавства щодо конфлікту інтересів";

"Заходи щодо мінімізації можливості виникнення конфлікту інтересів у державних службовців".

4. Контроль та перевірка декларацій, моніторинг способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Якісно нового рівня у сфері запобігання та протидії корупції було досягнуто у зв'язку з імплементацією базових антикорупційних законів, якими було посилено юридичну відповідальність за порушення вимог щодо декларування доходів та майна, як в контексті адміністративного, так і кримінального права.

Лише за неповних три роки своєї діяльності Національне агентство набуло сталої практики здійснення заходів фінансового контролю та сформувало професійний колектив, який наразі має унікальний досвід роботи з електронними деклараціями, спостерігається позитивна тенденція у впровадженні електронної системи декларування.

Як на національному, так і на міжнародному рівні визнано, що система електронного декларування України є унікальною як з технічної точки зору, так і за її масштабами: станом на 31 грудня 2018 року містить 2 885 712³ електронних документів (з них щорічних декларацій 2 191 692).

---

³ Згідно з інформацією з публічної частини Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Аналогів системи немає у світі. Це підтверджується серед іншого тим, що антикорупційні органи країн ЄС (наприклад, Центральне антикорупційне бюро Республіки Польща, Національне агентство з питань доброчесності Румунії, Антикорупційне агентство Республіки Сербія) проявляють все більший інтерес до переймання українського досвіду в адмініструванні та використанні системи електронного декларування.

Система електронного декларування є одним з ключових антикорупційних механізмів, що виконує превентивну функцію і є дієвим інструментом виявлення корупції. Вона, перш за все, гарантує громадський контроль за статками публічних службовців, які отримують дохід, зокрема з Державного бюджету, а також посилює несприйняття та суспільну негативну думку щодо корупційних проявів.

Тому беззаперечним (що вже підтверджено на практиці) є те, що електронні декларації, які містяться в інформаційно-телекомунікаційній системі "Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування" (далі – Реєстр електронних декларацій), є джерелом інформації для виявлення корупції, як спеціально уповноваженими антикорупційними органами, так і громадськими активістами, що обґрунтовує вимоги ЄС щодо належного функціонування системи електронного декларування та перевірки декларацій.

Пріоритетними завданнями Національного агентства у сфері фінансового контролю статків публічних службовців визначено:

забезпечення контролю за поданням та перевіркою декларацій суб'єктів декларування;

проведення моніторингу способу життя суб'єктів декларування;

надання методичної та консультативної допомоги стосовно подання та перевірки декларацій суб'єктів декларування;

виявлення порушень та вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Планом роботи Національного агентства на 2018 рік передбачено реалізацію таких першочергових завдань:

затвердження Порядку здійснення моніторингу способу життя суб'єктів декларування;

затвердження Порядку здійснення заходів фінансового контролю стосовно категорій осіб, визначених статтею 52¹ Закону України "Про запобігання корупції";

проведення спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком;

проведення повних перевірок поданих е-декларацій;

забезпечення безперебійного функціонування телефонної "гарячої" лінії.

Внаслідок організаційно-структурних змін, які відбулись в Національному агентстві навесні 2018 року показники та результативність в сфері фінансового контролю покращилися.

Наразі штатна чисельність Департаменту перевірки декларацій та моніторингу способу життя апарату Національного агентства становить 58 осіб. При цьому проведення повних перевірок декларацій забезпечується підрозділом з чисельністю 20 осіб, проте проведення таких перевірок є лише одним із видів фінансового контролю (одночасно з повними перевірками декларацій проводяться спеціальні перевірки кандидатів на посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також контроль своєчасності подання декларацій).

Для порівняння, Національне агентство з питань доброчесності Румунії (ANI), яке подекуди наводиться як належний приклад перевірки декларацій майна та активів, здійснює протягом року 4 000 перевірок за участі 40 інспекторів. Тобто кожен інспектор проводить близько 100 перевірок на рік, що забезпечується безпосереднім доступом до необхідних реєстрів та баз даних, а також самостійністю інспекторів.

Станом на 31 грудня 2018 року тривала повна перевірка 1 250 (з них 622 розпочато у 2017 році, 628 розпочато у 2018 році) декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація), щодо 750 суб'єктів декларування.

Кількість прийнятих рішень про результати здійснення повних перевірок декларацій збільшилась у порівнянні з 2017 роком більш ніж тричі – до 472.

За результатами здійснення повних перевірок декларацій кількість затверджених обґрунтованих висновків, які були направлені спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції, збільшилась в 12 разів – до 243, з яких:

89 обґрунтованих висновків стосувалися декларування недостовірної інформації на суму понад 250 прожиткових мінімумів;

5 обґрунтованих висновків щодо виявлення ознак незаконного збагачення;

149 обґрунтованих висновків за фактом умисного неподання декларації суб'єктами декларування.

Кількість складених та направлених до суду протоколів про адміністративні правопорушення за фактами вчинення адміністративних правопорушень, передбачених статтею 172⁶ КУпАП, збільшилась майже в 7 разів – до 310, з яких:

за фактами несвоєчасного подання суб'єктами декларування декларацій (частина перша статті 172⁶ КУпАП) – 154 протоколи;

за фактами неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані (частина друга статті 172⁶ КУпАП) – 136 протоколів;

за фактами декларування недостовірної інформації (частина четверта статті 172⁶ КУпАП) – 20 протоколів.

На 35 відсотків збільшилася кількість опрацьованих запитів про перевірку відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посади, яка передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, або посади з підвищеним корупційним ризиком – до 11 133 запитів. Опрацювання запитів здійснено в межах строків, визначених Законом.

Починаючи з 01 січня 2018 року в Національному агентстві опрацьовано близько 17 000 повідомлень про факти неподання або несвоєчасного подання декларацій.

Кількість опрацьованих повідомлень про можливе відображення у декларації недостовірних відомостей збільшилася в 2,5 рази – до 2 719 повідомлень.

За час функціонування електронної системи декларування Національне агентство провело широку інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо заповнення декларацій, опублікувало велику кількість роз'яснювальних матеріалів на офіційному веб-сайті Національного агентства. На платформі громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів "Prometheus" опубліковано навчальне відео "Як подати е-декларацію", розпочато реєстрацію на навчальний курс "Декларуй доброчесно!".

Кількість проведених у 2018 році тренінгів збільшилась удвічі – до 34. У тому числі тренінги проводилися в рамках заходів Workshop з антикорупційної грамотності для центральних та регіональних ЗМІ, "Тепер я знаю як!" для студентів старших курсів національних університетів, "Правові аспекти організації роботи із запобігання корупції" за підтримки Програми розвитку ООН в Україні.

Щодня фахівці Національного агентства за допомогою телефонної "гарячої" лінії надають понад 60 консультацій суб'єктам декларування щодо застосування окремих положень Закону стосовно заходів фінансового контролю.

Для врегулювання особливостей здійснення заходів фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб, у тому числі осіб, посади яких належать до кадрового складу розвідувальних органів України (стаття 52¹ Закону), у Національному агентстві опрацьовано порядки та триває робота з погодження з відповідними органами.

З метою збільшення кількості проведених повних перевірок Національне агентство впроваджує систему верифікації електронних декларацій. В постійну (промислову) експлуатацію прийнято інформаційно-телекомунікаційну систему проведення логічного і арифметичного контролю декларацій (модуль автоматичної верифікації), доопрацьовано та затверджено правила логічного та арифметичного контролю декларацій (рішення Національного агентства

від 21 грудня 2018 року № 3207, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 січня 2019 року за № 35/33006), необхідні зміни до Порядку, що встановлює процедуру проведення повної перевірки декларацій (рішення Національного агентства від 21 грудня 2018 року № 3206, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 січня 2019 року за № 34/33005).

З використанням автоматичної верифікації електронних декларацій, а також автоматизованого обміну даними з державними реєстрами, очікується, що кількість повних перевірок зросте за рахунок автоматизації процесу повної перевірки в частині збору інформації.

Функціонування системи верифікації електронних декларацій передбачає автоматизований обмін інформацією з 16 реєстрами та інформаційними базами даних державних органів України. Національне агентство вже затвердило відповідні порядки та протоколи автоматизованого обміну інформацією для доступу до 13 державних реєстрів.

Запуск автоматизованого обміну інформацією з трьома ключовими реєстрами Міністерства юстиції України (Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Єдиний реєстр довіреностей, Спадковий реєстр), за позицією цього міністерства, буде можливим після прийняття Верховною Радою України відповідного законопроекту (реєстр. № 7276), який внесений до Парламенту ще у листопаді 2017 року, проте протягом минулого року так і залишився не розглянутим.

Як слушно зазначено в оцінці діяльності Національного агентства щодо перевірки електронних декларацій, підготовленій доктором Т. Хоппе та доктором В. Калниньшем за підтримки Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу (EUACI), Верховна Рада України, Міністерство юстиції України, інші міністерства (володільці реєстрів та баз даних), значним чином впливають на ефективність роботи Національного агентства і поділяють відповідальність за загальний успіх або провал.

У свою чергу, Національне агентство з метою підвищення ефективності діяльності продовжує працювати над вирішенням таких питань:

затвердження порядку моніторингу способу життя;

затвердження порядку здійснення заходів фінансового контролю, передбаченого статтею 52¹ Закону України "Про запобігання корупції";

внесенням змін до Закону України "Про запобігання корупції";

впровадження case management system.

В подальшому планується посилити аналітичні спроможності уповноважених осіб Національного агентства при одночасному застосуванні програмних продуктів, а також поширити використання наявних програмних засобів Реєстру електронних декларацій на інші види контролю, передбачені Законом.

Загалом, система електронного декларування виконує свою превентивну функцію, має великі перспективи для удосконалення. Національне агентство продовжує набувати передового досвіду щодо впровадження та використання такої системи.

5. Діяльність у сфері запобігання політичній корупції

З метою забезпечення ефективного функціонування системи запобігання політичній корупції Національне агентство продовжує роботу з розробки та удосконалення відповідних нормативно-правових актів.

Для реалізації повноважень у сфері державного контролю дотримання встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій Національне агентство проводить щоквартальний аналіз за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, відповідністю їхнього оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей.

Впродовж 2018 року за напрямком запобігання політичній корупції розроблено:

проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку притягнення до відповідальності за порушення, пов'язані з наданням фінансової підтримки політичним партіям та їх фінансовою звітністю", який 13 липня 2018 року Кабінет Міністрів України подав на розгляд Верховної Ради України (реєстр. № 8597);

проект нової редакції Форми звіту про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, який наразі перебуває на стадії погодження із заінтересованими державними органами.

Крім того, на виконання вимог законодавства, рішенням Національного агентства від 16 листопада 2018 року № 2596 затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 грудня 2018 року за № 1397/32849 Методологію визначення розміру (суми) внеску на підтримку політичної партії у формі робіт, товарів або послуг.

У 2018 році реалізовано вимоги Закону України "Про політичні партії в Україні" щодо надання державного фінансування статутної діяльності політичних партій на суму 513 671 300 грн.

Державне фінансування отримали політичні партії:

"Народний фронт" – 132 080 301 грн;

"БПП "Солідарність" – 130 184 854 грн;

"Об'єднання "Самопоміч" – 116 829 400 грн;

"Опозиційний блок" – 56 262 418 грн;

"Радикальна партія Олега Ляшка" – 4 427 431 грн;

"ВО "Батьківщина" – 33 886 896 грн.

Від політичних партій за I – III квартали 2018 року прийнято 269, 274 і 276 звітів відповідно, які разом із висновками Національного агентства за результатом їх аналізу, оприлюднено на офіційному веб-сайті Національного агентства.

За результатами аналізу звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за порушення у сфері запобігання політичній корупції у 2018 році Національне агентство склало 401 протокол про адміністративні правопорушення, з них:

за порушення порядку подання фінансового звіту про надходження і використання коштів виборчого фонду, звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (стаття 212²¹ КУпАП) – 174 протоколи;

за порушення порядку надання або отримання внеску на підтримку політичної партії (стаття 212¹⁵ КУпАП) – 206 протоколів;

невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства (стаття 188⁴⁶ КУпАП) – 21 протокол.

За результатами аналізу складених протоколів про адміністративні правопорушення можна стверджувати, що найпоширенішими порушеннями у сфері запобігання політичній корупції є:

неподання звітів місцевих організацій політичних партій та інформації про їхнє майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру;

порушення порядку надання внесків на користь політичної партії;

порушення строків подання звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру;

неподання звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру;

ненадання інформації, документів, а також порушення встановлених законодавством строків їхнього надання до Національного агентства.

За результатами розгляду направлених за підсудністю адміністративних матеріалів судами винесено рішення та накладено штрафів на суму 401 276,00 грн та конфісковано незаконно здійснених внесків на суму 289 436,00 грн.

Також Національне агентство у 2018 році направило до Головного слідчого управління Національної поліції України 6 матеріалів, які містять ознаки таких кримінально караних діянь як:

подання керівником (уповноваженою особою) політичної партії завідомо недостовірних відомостей у звіті політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання майнового характеру (частина перша статті 159¹ КК України);

незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконна зміна такої інформації посадовою особою політичної партії (частина перша статті 182 КК України);

підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів посадовою особою політичної партії (частина перша статті 358 КК України).

Продовжується робота з впровадження системи електронної звітності політичних партій та кандидатів на загальнодержавних і місцевих виборах. Наразі розроблено техніко-економічне обґрунтування на створення зазначеної системи, яке дасть змогу оцінити сукупність різноманітних технічних аспектів проекту та зробити відповідні висновки про техніко-економічну обґрунтованість такої системи та подати до Кабінету Міністрів України законопроект щодо впровадження такої електронної системи.

З метою забезпечення ефективної реалізації визначених Законом превентивних антикорупційних функцій та повноважень Національного агентства із запобігання політичній корупції триває робота щодо вступу Національного агентства до Міжнародної асоціації інститутів моніторингу політичних фінансів (Грузія).

Підписано Меморандум про співпрацю між Національним агентством та Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення у зв'язку з підготовкою до президентських та парламентських виборів у 2019 році з метою реалізації повноважень Національного агентства з аналізу витрат виборчих фондів кандидатів.

Представники Національного агентства взяли активну участь у підготовці нового Порядку контролю за надходженням, обліком і використанням коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України, розробка якого здійснювалася робочою групою, утвореною наказом Центральної виборчої комісії від 06 липня 2018 року № 15.

14 грудня 2018 року Національне агентство погодило цей Порядок (рішення № 3100), який в подальшому прийнято Центральною виборчою комісією (постанова від 20 грудня 2018 року № 252).

Також за участі Національного агентства здійснювалася підготовка форм фінансових звітів про надходження та використання коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України, порядку їх складання і проведення аналізу, які були погоджені Національним агентством (рішення від 29 грудня 2018 року № 3221). Відповідні форми та порядки вже затверджено Центральною виборчою комісією (постанова від 03 січня 2019 року № 3).

З метою ефективної реалізації повноважень під час проведення майбутніх виборчих кампаній Національне агентство отримало доступ до автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи "Державний реєстр виборців" та Єдиної інформаційно-аналітичної системи "Вибори", відповідно до постанови Центральної виборчої комісії від 16 серпня 2018 року № 125.

III. Діалог та партнерство

1. Співпраця з державними органами

З метою забезпечення ефективної реалізації визначених Законом превентивних антикорупційних функцій та повноважень Національного агентства у 2018 році продовжено здійснення заходів із розширення співпраці з державними органами, установами і організаціями України у сфері запобігання корупції.

На сьогодні підписано понад 10 меморандумів про співпрацю з державними органами, у тому числі з Міністерством освіти і науки України, Державною службою морського та річкового транспорту України, Державною судовою адміністрацією України, Радою суддів України.

2. Взаємодія з громадськістю та ЗМІ, діяльність Громадської ради при Національному агентстві.

Національне агентство взаємодіє з інститутами й організаціями громадянського суспільства, зокрема шляхом:

залучення до заходів з розробки, реалізації та моніторингу виконання антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації;

стимулювання повідомлень про виявлені факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, реальний, потенційний конфлікт інтересів, інформування про вжиті Національним агентством заходи за результатами розгляду повідомлень;

залучення до проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, моніторингу законодавства на предмет наявності в ньому корупціогенних норм;

замовлення проведення досліджень, у тому числі наукових, соціологічних тощо, з питань запобігання корупції;

інформування з питань запобігання корупції, роз'яснення положень антикорупційного законодавства;

забезпечення здійснення громадського контролю за виконанням законів у сфері запобігання корупції відповідно до законодавства.

До основних завдань та повноважень Національного агентства як превентивного антикорупційного органу належить, зокрема інформування громадськості про здійснювані Національним агентством заходи щодо запобігання корупції, а також реалізація заходів, спрямованих на формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції.

Рішенням Національного агентства від 27 квітня 2018 року № 811 затверджено Комунікаційну стратегію на 2018 – 2020 роки, та проведено низку інформаційних кампаній за участю ЗМІ для різних цільових груп.

Крім спеціалізованих інформаційних кампаній, присвячених питанням запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, здійснення фінансового

контролю за майновим станом публічних службовців, Національне агентство 11–12 жовтня 2018 року за підтримки Програми розвитку ООН в Україні провело антикорупційне Workshop-навчання для представників регіональних та центральних ЗМІ. Захід дозволив підвищити обізнаність журналістів, які спеціалізуються на антикорупційній тематиці, щодо діяльності Національного агентства та положень антикорупційного законодавства, а також підвищити ефективність взаємодії між представниками ЗМІ та Національного агентства. До заходу було розроблено та поширено під час проведення інформаційну брошуру та довідник про діяльність Національного агентства.

Крім того, організовано та проведено серію відкритих лекцій для студентів старших курсів національних університетів "Тепер я знаю як!". Лекції тривали у період з 29 листопада по 10 грудня 2018 року в Національному авіаційному університеті, Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана та Національному технічному університеті "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" за участю членів Національного агентства Н. Корчак, О. Серьогіна та фахівців Національного агентства. Заходи були присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією та Всеукраїнському тижню права, та проводилися з метою роз'яснення антикорупційних практик і процедур, поширення інформації про основні напрями діяльності Національного агентства.

12 грудня 2018 року Національне агентство провело "День відкритих дверей" для учнів старших класів середніх шкіл міста Києва, для яких був проведений антикорупційний урок: "Що робить НАЗК і що можуть зробити діти, щоб запобігати корупції".

Також протягом 2018 року проводилися прес-конференції, брифінги та інші заходи за участю ЗМІ.

Так, організовано участь журналістів у шести засіданнях Національного агентства, презентації Моніторингового звіту щодо діяльності Національного агентства в частині забезпечення законності та прозорості політичних фінансів.

Проведено дві-прес-конференції та два брифінги Голови Національного агентства О. Мангула, які були присвячені завершенню чергового етапу декларування, а також прийняттю в експлуатацію системи логічного та арифметичного контролю декларацій.

Були надані коментарі із суспільно важливих питань за запитами ЗМІ.

Організовано проведення інтерв'ю з Головою Національного агентства О. Мангулом для телеканалів "UA: Перший", "Рада" та "Радіо НВ", для телепрограми "Наші гроші".

Забезпечено участь члена Національного агентства О. Серьогіна в ефірі "UA: Перший", надання коментаря членом Національного агентства Н. Корчак для ефіру "24 канал", а також здійснення низки коментарів для ЗМІ фахівцями структурних підрозділів апарату Національного агентства.

На постійній основі висвітлюється діяльність Національного агентства на офіційному веб-сайті та на сторінках у соціальних мережах.

За підтримки Програми розвитку ООН в Україні розроблено та створено новий веб-сайт Національного агентства і наразі здійснюється його наповнення відповідними матеріалами.

З початку року на веб-сайті Національного агентства у розділі "Новини" розміщено 519 інформаційних матеріалів, які також поширювалися на сторінках Національного агентства у соціальних мережах: Facebook, Twitter, Instagram, на каналі YouTube та за допомогою e-mail розсилки інформаційних матеріалів для близько 500 підписників.

Протягом 2018 року кількість вподобань офіційної сторінки Національного агентства у Facebook збільшилася з 10 677 до 15 570, а кількість читачів зросла з 13 250 до 20 410. Адміністрацією соціальної мережі Facebook проведено верифікацію сторінки Національного агентства, як офіційної.

З травня 2018 року в друкованій і веб-версії видання "Юридична газета" опубліковано 11 статей, підготовлених фахівцями Національного агентства.

Українською та англійською мовами створено та поширено дайджести Національного агентства, які розіслано на електронні адреси іноземних партнерських організацій та підписникам новин.

Розроблено електронний інформаційний посібник за напрямками роботи Національного агентства.

Забезпечено безперебійне функціонування телефонної "гарячої" лінії та технічної підтримки засобами електронної пошти для надання консультацій суб'єктам декларування, на постійній основі здійснюється надання відповідей на питання на сторінці Національного агентства у Facebook та в телефонному режимі.

З метою здійснення громадського контролю за діяльністю Національного агентства Законом передбачено утворення при Національному агентстві Громадської ради.

Громадська рада при Національному агентстві заслуховує інформацію про діяльність, виконання планів і завдань Національного агентства, затверджує щорічні звіти про діяльність Національного агентства, надає висновки за результатами експертизи проектів актів Національного агентства, делегує для участі в засіданнях Національного агентства свого представника з правом дорадчого голосу.

24 лютого 2017 року на установчих зборах делегати громадських об'єднань сформуvalи склад Громадської ради при Національному агентстві, який був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2017 року № 231. Шляхом рейтингового голосування обрано 15 кандидатів з 44, запропонованих громадськими об'єднаннями. 13 квітня 2017 року відбулось установче засідання Громадської ради при Національному агентстві.

Протягом 2018 року Громадською радою при Національному агентстві проведено 4 засідання, надано 28 висновків на проекти рішень Національного агентства, а також надано пропозиції стосовно підготовки проекту нормативно-правового акта та забезпечено участь представника Громадської ради при Національному агентстві в діяльності робочої групи.

У рамках забезпечення проведення громадського обговорення проектів нормативно-правових актів Національне агентство, на виконання пункту 6 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996, схвалило Орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю на 2018 рік (рішення Національного агентства від 19 січня 2018 року № 6).

3. Міжнародне співробітництво та міжнародна технічна допомога

Відповідно до Закону Національне агентство уповноважене на здійснення координації виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики та співпрацю з міжнародними організаціями.

Національне агентство здійснює активну співпрацю з профільними міжнародними установами та організаціями в сфері запобігання корупції.

Протягом 2018 року було проведено понад 70 офіційних зустрічей з представниками міжнародних організацій, проектів та посольств іноземних країн.

14 лютого 2018 року в приміщенні Національного агентства відбулася презентація звіту за результатами четвертого раунду моніторингу України в рамках Стамбульського плану дій боротьби проти корупції Антикорупційної мережі для Східної Європи та Центральної Азії ОЕСР, затвердженого 11–14 вересня 2014 року у м. Париж на 18-му пленарному засіданні Антикорупційної мережі для Східної Європи та Центральної Азії ОЕСР за участю делегації України очолюваної членом Національного агентства О. Серьогіним.

Під час 79-го Пленарного засідання (19 – 23 березня 2018 року) GRECO члени національних делегацій розглянули та затвердили Звіти про результати виконання рекомендацій в рамках Четвертого раунду оцінювання держав-членів щодо запобігання корупції серед парламентарів, суддів та прокурорів. Делегація України надала коротку інформацію щодо подальших заходів у боротьбі з корупцією.

29 – 30 березня 2018 року представник Національного агентства взяв участь у робочій зустрічі інституцій-членів Мережі з питань доброчесності у місті Париж на тему "Електронні інструменти для просування та моніторингу доброчесності державній службі". Учасників заходу поінформовано про стан справ у сфері запобігання і протидії корупції в Україні в частині інституційного розвитку Національного агентства та функціонування системи електронного декларування в Україні.

Член Національного агентства О. Серьогін взяв участь у міжнародній зустрічі високого рівня з питань реформ в Україні разом з Урядом Королівства Данія, що відбулася 20 лютого 2018 року.

19 квітня 2018 року відбулася зустріч з міжнародними експертами Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні з метою обговорення питань міжнародного співробітництва у сфері запобігання корупції та Антикорупційної стратегії на 2018 – 2020 роки та визначення пріоритетних напрямів подальшої співпраці.

27 квітня 2018 року під час зустрічі з міжнародними експертами Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні представниками Національного агентства презентовані фінальні звіти по управлінню конфліктом інтересів, налагодженню механізмів оцінки корупційних ризиків в Україні.

23 травня 2018 року у м. Нью-Йорк делегація України взяла участь в одноденних дебатах високого рівня з нагоди п'ятнадцятої річниці схвалення Конвенції ООН проти корупції. Голова Національного агентства О. Мангул та член Національного агентства О. Скопич інформували учасників заходу про досягнення в імплементації Україною Конвенції ООН проти корупції.

25 – 27 липня 2018 року член Національного агентства О. Серьогін долучився до роботи міжнародної експертної групи з підготовки коментаря до Джакартської заяви про принципи роботи антикорупційних органів по боротьбі з корупцією (Джакартські принципи).

26 вересня 2018 року Національне агентство організувало проведення прес-конференції для презентації звіту "Антикорупційні реформи в Україні: запобігання та боротьба проти корупції на державних підприємствах" складеного за результатами четвертого раунду моніторингу України рамках Стамбульського плану дій боротьби проти корупції Антикорупційної мережі ОЕСР (участь в якій взяло близько 60 міжнародних організацій та органів державної влади).

21 – 24 жовтня 2018 року у м. Копенгаген відбулася Міжнародна антикорупційна конференція, що була організована Урядом Данії за підтримки міжнародної організації "Трансперенсі Інтернешнл Данія", участь в якій взяв член Національного агентства О. Серьогін.

21 листопада 2018 року з метою обговорення виконання і успішності державних реформ в Україні, підготовки до парламентських і президентських виборів у наступному році, загальний стан подолання корупції в Україні, відбулася зустріч представників Національного агентства із співдоповідачами Комітету з питань дотримання обов'язків і зобов'язань державами-членами Ради Європи.

У рамках співробітництва з Антикорупційною ініціативою ЄС в Україні було проведено 4 семінари з оцінки управління персоналом.

Крім того, в рамках налагодження співпраці та обміну інформацією з компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями,

Національне агентство опрацювало питання укладення Меморандумів про взаєморозуміння та співпрацю з Антикорупційним агентством Республіки Сербія, Національним агентством з питань доброчесності Румунії та Центральним Антикорупційним бюро Республіки Польща. Метою укладення Меморандумів є обмін інформацією і досвідом у запобіганні корупції.

У 2018 році Національне агентство виступило бенефіціаром чи реципієнтом проектів міжнародної технічної допомоги:

Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI), основна ціль – покращення процесу провадження антикорупційної політики; сприяння скороченню масштабної корупції; посилення операційного та нормотворчого потенціалу державних інституцій у роботі з профілактикою та боротьбою проти корупції; посилення парламентського нагляду за процесом реформування та його потенціалу з вивчення та покращення стратегічної нормативно-законодавчої бази; посилення потенціалу органів місцевого самоврядування, громадськості та ЗМІ з метою їх внеску до процесу боротьби з корупцією.

Посилення спроможності учасників виборчих процесів, основна ціль – розробка та сприяння запровадженню заходів, спрямованих на створення більш інклюзивної виборчої системи в Україні.

Програма ефективної та відповідальної політики (U-RAP) (Компонент III), основна ціль – поліпшення сприятливих умов для політичної конкуренції.

Прозорість і доброчесність публічного сектору України, основна ціль – надання допомоги для розробки нормативно-правової бази з питань регулювання конфліктів інтересів, подання і перевірки декларацій про майно і майновий стан державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, оцінка корупційних ризиків; надання підтримки відповідальним органам державної влади для практичного застосування положень ухваленого законодавства щодо регулювання конфлікту інтересів, подання і перевірки декларацій про майно і майновий стан та оцінки корупційних ризиків у їхній повсякденній діяльності на національному рівні, а також сприяння громадському нагляду за впровадженням антикорупційної реформи на місцевому рівні.

Експертна підтримка врядування та економічного розвитку (EDGE), основна ціль – сприяння реалізації зобов'язань Уряду України щодо запровадження комплексних реформ у країні відповідно до державних програм, національних та міжнародних угод.

IV. Кадрове забезпечення

1. Структура та персонал

Однією з умов ефективної роботи Національного агентства є забезпечення належного функціонування його апарату, який згідно з частиною другою статті 8 Закону України "Про запобігання корупції" здійснює організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення його діяльності.

Рішенням Національного агентства від 05 квітня 2016 року № 1 була затверджена структура апарату Національного агентства, яка передбачала функціонування 13 структурних підрозділів, з яких 5 підрозділів забезпечували виконання Національним агентством повноважень, передбачених Законами України "Про запобігання корупції" та "Про політичні партії в Україні", а 8 – виконували допоміжні функції.

Водночас, з метою упорядкування структури апарату Національного агентства та оптимізації його роботи Національним агентством рішенням від 24 листопада 2017 року № 1260 було оновлено організаційну побудову апарату Національного агентства з одночасним переглядом штатної чисельності кожного зі структурних підрозділів. Нова структура апарату Національного агентства була введена в дію з 01 березня 2018 року наказом Голови Національного агентства від 19 грудня 2017 року № 205/17.

На сьогодні у складі апарату Національного агентства з метою реалізації Національним агентством повноважень, передбачених Законами України "Про запобігання корупції" та "Про політичні партії в Україні", продовжують функціонувати 5 структурних підрозділів, а зміни здебільшого стосувалися двох з цих структурних підрозділів.

Так, відбулося перейменування Департаменту антикорупційної політики на Департамент координації антикорупційної політики з одночасним виведенням з його складу підрозділу, що відповідає за інформаційну політику у самостійний структурний підрозділ. При цьому відділ аналізу та моніторингу імплементації антикорупційної політики був розділений на два підрозділи – відділ аналізу та реалізації антикорупційної політики та відділ нормативного забезпечення реалізації такої політики.

Також змінена назва структурного підрозділу, який відповідає за здійснення фінансового контролю статків публічних осіб, та відбулася зміна його структурної побудови. На відміну від "старої" структури підрозділу, яка будувалася за територіальним принципом, у його складі розпочали функціонування п'ять відділів за такими напрямками роботи: проведення повних перевірок, моніторинг способу життя, проведення спеціальних перевірок, контроль за своєчасністю подання декларацій, аналітична та роз'яснювальна робота.

Найбільші зміни відбулися у структурі допоміжних підрозділів апарату Національного агентства. Їхня кількість не змінилася, проте їхнє формування здійснено за чіткими функціональними напрямками.

Департамент організаційного та кадрового забезпечення був реформований в управління із позбавленням функцій здійснення міжнародного протоколу, кадрового забезпечення та забезпечення доступу до персональної інформації. Такі функції перейшли відповідно до Департаменту координації антикорупційної політики, у складі якого був утворений відділ міжнародної співпраці та протокольних заходів, Управління персоналом та Управління документального забезпечення та контролю як самостійних структурних підрозділів. Натомість до функціоналу Управління організаційно-адміністративного забезпечення перейшли функції ресурсного забезпечення та публічних закупівель.

Фактично був ліквідований Адміністративний департамент, а його функції були перерозподілені між новоствореними структурними підрозділами. При цьому необхідно підкреслити важливість утворення самостійного структурного підрозділу, що відповідає за функціонування інформаційно-аналітичних систем та захисту інформації.

Крім того, відділ правового забезпечення був перетворений в управління з аналогічною назвою, а замість секторів запобігання та виявлення корупції в НАЗК і внутрішнього аудиту були впроваджені посади головних спеціалістів за відповідними напрямками.

Керівництво апаратом здійснюють Голова Національного агентства та виконуючий обов'язки керівника апарату Національного агентства, які спрямовують роботу за напрямками, визначеними Регламентом Національного агентства та Положенням про апарат Національного агентства.

Забезпечення функціональної підтримки роботи Національного агентства відповідно до затвердженої структури здійснюють:

Департамент координації антикорупційної політики;

Департамент організації роботи із запобігання та виявлення корупції;

Департамент моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції;

Департамент перевірки декларацій та моніторингу способу життя;

Департамент з питань запобігання політичній корупції.

Як допоміжні служби в апараті Національного агентства створені:

Управління організаційно-адміністративного забезпечення (забезпечення роботи членів Національного агентства, організації його засідань і належних умов роботи Національного агентства);

Управління інформаційно-аналітичних систем та захисту інформації (створення, експлуатація та захист інформаційно-телекомунікаційних систем Національного агентства, забезпечення роботи державних реєстрів та веб-ресурсів Національного агентства);

Управління планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності (планування фінансово-господарської діяльності, ведення бухгалтерського обліку та складення звітності);

Управління документального забезпечення та контролю (первинна обробка, облік кореспонденції, ведення електронного діловодства, забезпечення доступу до публічної інформації);

Управління персоналом (ведення кадрової роботи, розвиток та планування персоналу);

Управління правового забезпечення (юридична експертиза проектів рішень Національного агентства та наказів Голови Національного агентства, юридичне супроводження процесів діяльності Національного агентства);

Відділ інформаційної політики та зв'язків із ЗМІ (забезпечення інформування громадськості про вжиті Національним агентством заходи щодо запобігання корупції);

Сектор режимно-секретної роботи (забезпечення роботи з документами з обмеженим доступом в частині, що стосується державної таємниці);

Головний спеціаліст із запобігання та виявлення корупції (запобігання корупційним проявам серед працівників апарату Національного агентства);

Головний спеціаліст із внутрішнього аудиту (аналіз ефективності діяльності Національного агентства, використання ресурсів, що є у його розпорядженні).

Окрім того, роботу членів Національного агентства підтримують радники, які входять до групи радників на правах самостійного відділу.

Структурні підрозділи апарату Національного агентства мають у своєму складі відділи, сектори, які утворені за функціональною ознакою.

Лише в Департаменті моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції поділ здійснено не за функціональною ознакою, а територіальною. Це пов'язано із тим, що функції, покладені на департамент дуже близькі за своєю суттю, питання, які досліджуються фахівцями, тісно пов'язані та їх часто неможливо розглядати окремо.

Аналіз трудових показників у сфері праці – особливий вид економічних досліджень ефективності використання трудових ресурсів і управлінських рішень, спрямованих на її підвищення, що виконується з метою розкриття їх взаємозв'язків, сили взаємовпливу, визначення ступеню необхідності кожного з них.

Персонал Національного агентства залишається головним фактором його ефективного функціонування та характеризується кількістю, структурою, професійною придатністю, компетентністю та іншими характеристиками. Структурна характеристика персоналу визначається якісним складом (наявність

конкретних знань і професійних навичок, досвід роботи) і кількісним співвідношенням окремих категорій і груп працівників Національного агентства.

Робота з кадрами в Національному агентстві є складовою частиною організації його діяльності щодо формування, підготовки, розстановки та раціонального використання кадрів з метою забезпечення ефективної діяльності кожного працівника, підрозділу та апарату Національного агентства в цілому згідно з покладеними на них завданнями та функціями.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 244 затверджено граничну чисельність працівників апарату Національного агентства у кількості 311 штатних одиниць.

При цьому варто підкреслити, що для забезпечення якісного виконання обов'язків, покладених на Національне агентство, з метою оптимального розподілу навантаження між працівниками структурних підрозділів Національне агентство підготувало зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2014 року № 85, якими передбачається збільшення граничної чисельності працівників апарату Національного агентства на 97 осіб. 28 листопада 2018 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 1192, якою відповідні зміни були прийняті.

Станом на 27 грудня 2018 року в Національному агентстві працює 280 осіб, що становить 90% від загальної кількості працівників.

Результати аналізу складу працівників апарату Національного агентства свідчать, що 53,6% (150 особи) становлять жінки, відповідно 46,4% (130 особи) – чоловіки. Поряд з цим, переважну більшість керівних посад в апараті займають чоловіки: 58,2% (39 осіб) від облікової чисельності керівних працівників.

Таблиця 1. Кількісний склад працівників Національного агентства з питань запобігання корупції, розподіл за ступенем професійно-кваліфікаційної придатності працівників та статтю

№ з/п	Показники	Штатні одиниці
1	Штатна чисельність	311
2	Фактична чисельність	280
2.1	з них: чоловіки	130
2.2	жінки	150
3	Кількість осіб, які займають посади керівників	67
3.1	з них: чоловіки	39
3.2	жінки	28
4	Кількість осіб, які займають посади спеціалістів	213
4.1	з них: чоловіки	91
4.2	жінки	122

Якісний склад персоналу характеризується віковою структурою та стажем роботи. Колектив Національного агентства сформовано з досвідчених компетентних працівників.

Ступінь вищої освіти та стаж роботи працівників Національного агентства відповідає визначеним Законом України "Про державну службу" загальним та спеціальним вимогам до професійної компетентності посад державної служби.

При прийнятті на роботу до Національного агентства здійснюється ретельний конкурсний відбір.

Серед працівників апарату мають базову вищу освіту 2 особи. Присвоєно ступінь вищої освіти спеціаліст (магістр) – 259 особам, з яких 82 працівника мають дві та 6 працівників мають три вищі освіти.

Науковий ступінь присвоєно 16 працівникам, серед них 3 доктори наук, вчені звання мають 4 особи.

За напрямками освіти працівники апарату Національного агентства мають: економічну освіту – 98 осіб, юридичну – 162, технічну – 53 (у тому числі військового спрямування), державне управління – 24, гуманітарну – 37.

У Національному агентстві працює 14 випускників Національної академії державного управління при Президентові України.

За віковою структурою переважну кількість працівників Національного агентства складають особи віком від 31 до 40 років. Найменше працівників у віковій категорії більше 50 років.

Віковий склад працівників: до 27 років – 44 працівники; від 28 до 30 років – 42 працівники; від 30 до 40 років – 110 працівників; від 41 до 49 років – 67 працівників; від 50 до 59 років – 13 працівників; від 60 років – 4 працівника.

Профільні департаменти на кінець 2018 року укомплектовані працівниками:

Департамент координації антикорупційної політики – 86%;

Департамент організації роботи із запобігання та виявлення корупції – 90%;

Департамент моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції – 89%;

Департамент перевірки декларацій та моніторингу способу життя – 98%;

Департамент з питань запобігання політичній корупції – 76%.

Відповідно до наказу Голови Національного агентства від 05 листопада 2018 року № 149/18 проведено оцінювання результатів службової діяльності державних службовців апарату Національного агентства, які займають посади державної служби категорії "Б" і "В" у 2018 році.

Так, щорічному оцінюванню підлягали 129 державних службовців, з них категорії "Б" – 23, категорії "В" – 106.

За результатами щорічного оцінювання отримали:

відмінну оцінку – 29 працівників, з них – 5 категорії "Б";

позитивну оцінку – 98, з них – 17 категорії "Б";

негативну оцінку – 2 працівника, з них – 1 категорії "Б", яким визначено завдання та ключові показники до проведення повторного оцінювання (але не раніше ніж через три місяці).

За результатами оцінювання рекомендації щодо залучення до заходів з питань підвищення рівня професійної компетентності отримали 89 працівників, з них – 14 категорії "Б", а до заходів з удосконалення інших компетенцій (сприяння змін, особистісні компетенції, лідерство тощо) 21 працівник, з них – 8 категорії "Б".

Стабільність, наступність та збереження персоналу, його інституційної пам'яті є важливою складовою для Національного агентства. Одним із найпоказовіших критеріїв у цій роботі є показник рівня плинності кадрів.

Так, протягом 2018 року в Національному агентстві звільнилося 69 працівників, з них за переведенням – 23; за власним бажанням – 13; за угодою сторін – 25, у зв'язку зі скороченням – 3, у зв'язку зі зміною істотних умов – 4, у зв'язку з прийняттям на військову службу – 1.

З метою належного аналізу кількісного та якісного складу призовників і військовозобов'язаних, їх бронювання на період мобілізації та на воєнний час, а також здійснення контролю за виконанням посадовими особами, призовниками і військовозобов'язаними встановлених правил військового обліку громадян України у Національному агентстві здійснюється ведення військового обліку відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та Порядку організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07 грудня 2016 року № 921.

2. Заміщення вакантних посад в Національному агентстві

Формування складу державних службовців в апараті Національного агентства здійснюється шляхом конкурсного відбору або переведення на рівнозначну або нижчу вакантну посаду з інших державних органів згідно з вимогами Закону України "Про державну службу".

Проведення конкурсів здійснювалося з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на зайняття вакантних посад.

Для проведення конкурсного відбору наказом Голови Національного агентства утворена конкурсна комісія, яка розглядала питання заміщення вакантних посад державної служби в Національному агентстві.

Станом на 27 грудня 2018 року відбулося 7 етапів конкурсного відбору на зайняття вакантних посад працівників апарату Національного агентства.

Інформація щодо проведення конкурсів відображена в таблиці:

№	Дата оголошення конкурсу	Кількість посад	Посади категорії "Б"	Посади категорії "В"	Кількість заяв від кандидатів	Призначено осіб станом на
1.	25.05.2018	17	14	3	89	25*
2.	15.06.2018	37	3	34	181	36
3.	02.08.2018	7	4	3	51	8
4.	10.08.2018	15	4	11	218	13
5.	28.09.2018	15	6	9	116	13**
6.	11.10.2018	4	–	4	36	1
7.	23.11.2018	10	–	10	95	–***

* з урахуванням призначення других за результатами конкурсу

** завершилася спеціальна перевірка по одному з кандидатів, призначення по якому відбудеться в 2019 році

*** оприлюднено результати конкурсу. 9 осіб рекомендовано до призначення

Уся інформація про конкурси щодо заміщення вакантних посад державних службовців апарату Національного агентства оприлюднювалася на офіційних веб-сайтах Національного агентства та Національного агентства України з питань державної служби.

3. Навчання і розвиток персоналу

Працівники апарату Національного агентства продовжують свій професійний розвиток.

Підвищення кваліфікаційної компетентності у минулому році пройшли 91 працівник апарату Національного агентства, з них за професійною програмою підвищення кваліфікації державних службовців – 18 та за програмами тематичних короткотермінових семінарів – 73.

Також для працівників апарату Національного агентства, які займають посади державної служби категорій "Б" і "В", проведено навчання з питань оцінювання результатів службової діяльності. Участь у цьому навчанні взяли 169 працівників.

Працівники Національного агентства у 2018 році пройшли такі навчання:

Кількість осіб	з них		Організатор заходу
	за професійною програмою підвищення кваліфікації державних службовців	за програмою тематичного короткострокового семінару	
20	6	14	Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів Національної академії державного управління при Президенті України
5	–	5	ТОВ "Академія навчання ІТ"
14	2	12	Інститут підготовки керівних кадрів та підвищення кваліфікації Національної академії внутрішніх справ
27	2	25	Всеукраїнський центр підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

			Національного агентства України з питань державної служби
1	–	1	Школа НАТО, м. Обераммергау, ФРН
1	–	1	Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"
7	–	7	Наньянський центр державного управління в Республіці Сінгапур
7	7	–	Інститут державного управління у сфері цивільного захисту
1	–	1	Міністерство інформаційної політики України
1	–	1	Національна академія Національної гвардії України
1	–	1	Державне агентство з питань електронного урядування
1	1	–	Міністерство фінансів України
1	–	1	Молдова (м. Кишинів)
3	–	3	Австрійська Республіка (м. Відень)
1	–	1	Королівство Нідерландів (м. Гаага)

V. Фінансово-господарська діяльність

Національне агентство з питань запобігання корупції, як і в попередніх роках, визначене головним розпорядником бюджетних коштів за бюджетними програмами:

КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції";

КПКВК 6331020 "Фінансування статутної діяльності політичних партій".

Законом України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" за бюджетною програмою КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції" Національному агентству з питань запобігання корупції по загальному фонду державного бюджету на 2018 рік затверджено видатки у сумі 169 841,1 тис. гривень, в т.ч.: поточні видатки – 156 401,1 тис. гривень, капітальні видатки – 13 440,00 тис. гривень.

У кошторисі на 2018 рік за КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції" кошти затверджені за кодами економічної класифікації:

№ з/п	Показник	Сума (тис. гривень)
1.	Поточні видатки	156 401,1
	в т.ч.:	
1.1.	Оплата праці	104 495,9
1.2.	Нарахування на оплату праці	22 989,0
1.3.	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2 295,1
1.4.	Оплата послуг (крім комунальних)	22 850,0
1.5.	Видатки на відрядження	1 100,0
1.6.	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2 311,1
1.7.	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесених до заходів розвитку	60,0
1.8.	Інші поточні видатки	300,0
2.	Капітальні видатки	13 440,0
	в т.ч.	
2.1.	Придбання землі та нематеріальних активів	13 440,0
	РАЗОМ	169 841,1

З метою забезпечення виконання завдань на запланованому рівні та ефективного використання бюджетних коштів Національне агентство у 2018 році здійснювало перерозподіли бюджетних асигнувань в межах коштів, передбачених за бюджетною програмою КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції".

Для забезпечення виконання своїх функцій і завдань Національне агентство в 2018 році використало за бюджетною програмою КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції" кошти в сумі 161 557,9 тис. гривень, що становить 95,1% річного обсягу видатків, з них:

тис. гривень

№ з/п	Показник	Затверджено на 2018 рік (з урахуванням змін)	Виконано у 2018 році	Повернуто до бюджету
1.	Поточні видатки	151 979,1	149 706,1	2 273,0
	в т.ч.:			
1.1.	Оплата праці	104 495,9	104 495,9	0,0
1.2.	Нарахування на оплату праці	21 669,0	21 329,4	339,6
1.3.	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	3 636,6	3 250,9	385,7
1.4.	Оплата послуг (крім комунальних)	19 131,0	18 577,6	553,4
1.5.	Видатки на відрядження	1 000,0	824,2	175,8
1.6.	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 866,6	1 181,7	684,9
1.7.	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесених до заходів розвитку	60,0	0,0	60,0
1.8.	Інші поточні видатки	120,0	46,4	73,6
2.	Капітальні видатки	17 862,0	11 851,8	6 010,2
	в т.ч.:			
2.1.	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	5 354,8	5 327,4	27,4
2.2.	Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	12 259,2	6 284,4	5 974,8
2.3.	Капітальний ремонт інших об'єктів	200,0	192,0	8,0
2.4.	Придбання землі та нематеріальних активів	48,0	48,0	0,0
	РАЗОМ	169 841,1	161 557,9	8 283,2

Для забезпечення належного функціонування реєстрів та інформаційних ресурсів Національне агентство здійснює побудову відомчого Центру обробки даних. У 2018 році розроблено проектно-кошторисну документацію на будівництво відомчого Центру обробки даних з технічним переоснащенням інженерних мереж, отримано експертний висновок та розпочато його побудову.

Повернення коштів до бюджету у сумі 8 283,2 тис. гривень зумовлене низкою причин, зокрема економним використанням комунальних послуг та енергоносіїв, економією коштів по нарахуваннях на оплату праці, економією пов'язаною із застосуванням електронних торгів при закупівлі товарів, робіт і послуг. Також у зв'язку з тим, що за результатами тендерної процедури переможця з побудови відомчого центру обробки даних було визначено лише в грудні, що призвело до скорочення терміну та як результат обсягів виконаних робіт на 2018 рік.

З метою інституційного розвитку Національного агентства, розбудови відповідних механізмів запобігання корупції в Україні та створення необхідної матеріально-технічної бази за рахунок міжнародної технічної допомоги в рамках проекту "Прозорість та доброчесність публічного сектору України" Програмою розвитку ООН в Україні Національному агентству передано програмне забезпечення Системи проведення логічного і арифметичного контролю декларацій для інформаційно-телекомунікаційної системи "Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави

або місцевого самоврядування" в сумі 1 523,1825 тис. гривень, оргтехніку і комплектуючі до неї на суму 79,145 тис. гривень та веб-сайт Національного агентства на суму 637,5915 тис. гривень (реєстраційні картки № 3405 від 16 травня 2016 року та № 3405-01, № 3405-02 від 02 травня 2018 року, видані Міністерством економічного розвитку і торгівлі України).

Законом України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" на фінансування статутної діяльності політичних партій Національному агентству за бюджетною програмою КПКВК 6331020 "Фінансування статутної діяльності політичних партій" передбачені видатки у сумі 513 671,3 тис. гривень, які в повному обсязі були розподілені між політичними партіями, які отримали право на державне фінансування своєї статутної діяльності.

Загальний обсяг видатків, передбачений Національному агентству на 2018 рік, за бюджетними програмами КПКВК 6331010 та КПКВК 6331020 становить 683 512,4 тис. гривень, з них використано 675 229,2 тис. гривень, що становить 98,8% річного обсягу видатків.

До державного бюджету в 2018 році повернуто 8 283,2 тис. гривень, що становить 1,2% від затвердженого обсягу бюджетних призначень.

VI. Основні пріоритетні завдання Національного агентства з питань запобігання корупції на 2019 рік

Національне агентство схвалило Пріоритети діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції на 2017–2020 роки (рішення від 15 грудня 2016 року № 144), які також включено до проекту Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року.

Також схвалено пропозиції до проекту Плану пріоритетних дій Уряду на 2019 рік (рішення від 03 серпня 2018 року № 1583).

Пріоритетними для Національного агентства є такі завдання:

1. Забезпечення супроводження під час розгляду Верховною Радою України проекту Закону України "Про Антикорупційну стратегію на 2018 – 2020 роки" (реєстр. № 8324 від 26 квітня 2018 року) та за необхідності підготовка нового проекту Антикорупційної стратегії на відповідний період, а також розробка проекту Державної програми з реалізації нової Антикорупційної стратегії, на основі результатів аналізу корупційних ризиків та з урахуванням аналізу стану виконання Антикорупційної стратегії на 2014 – 2017 роки, завдань і заходів, передбачених Державною програмою з її реалізації, результатів оцінювання рівня корупції в Україні.

2. Проведення опитування щодо рівня корупції в Україні, відповідно до затвердженої Методики стандартного опитування щодо рівня корупції в Україні.

3. Впровадження результатів аудиту інформаційно-телекомунікаційної системи Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, із розширенням функціональних можливостей та підвищенням надійності роботи програмного забезпечення з метою здійснення ефективного контролю за дотриманням вимог законодавства щодо подання е-декларацій та належної перевірки поданих декларацій, а також виявлення фактів порушення вимог фінансового контролю.

4. Повноцінне використання системи логічного та арифметичного контролю декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та проведення не менш як 1000 верифікацій декларацій високопосадовців з прийняттям відповідних рішень.

5. Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо удосконалення механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів з урахуванням рекомендацій, підготовлених за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні.

6. Популяризація стандартів доброчесності з метою підвищення рівня доброчесності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб.

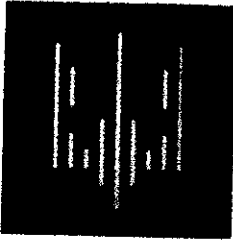
7. Удосконалення системи державного контролю за партійними фінансами задля забезпечення прозорості фінансування політичних партій з обмеженням впливу приватного капіталу на політику, а також забезпечення публічності інформації про фінансування діяльності політичних партій.

8. Здійснення моніторингу подання політичними партіями звітів про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру з метою забезпечення належного державного контролю за фінансуванням політичних партій.

9. Забезпечення ефективної роботи превентивних антикорупційних підрозділів, які мають стати повноцінним інструментом реалізації заходів щодо запобігання корупції в органах державної влади, місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях, що входять до сфери їх управління.

10. Контроль виконання антикорупційних програм органів державної влади, обласних державних адміністрацій і рад, державних цільових фондів з метою забезпечення реалізації локальної антикорупційної політики на основі результатів аналізу корупційних ризиків.

11. Забезпечення здійснення співпраці з особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, та вжиття заходів щодо їх правового та іншого захисту.

(56) 1

ГРОМАДСЬКА РАДА ПРИ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНСТВІ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Тел.: 097 481 48 53

E-mail: gromadrada.nazk@gmail.com

№140/01/19 від 21.01.2019 року

**Голові Національного агентства
з питань запобігання корупції
Олександрю Мангулу**

Громадська рада на своєму засіданні розглянула проект Звіту НАЗК за 2018 рік. На сьогодні у Громадській раді не вирішено питання з переобранням чотирьох членів тому під час розгляду питання затвердження Звіту не вистачило голосів для його затвердження. Зауважень чи пропозицій від членів громадської ради до проекту Звіту НАЗК за 2018 рік не було.

Також, надаємо інформацію про діяльність Громадської ради за 2018 рік:

- Проведено 4 засідання
- Надано 28 висновків на проекти рішень НАЗК
- Прийнято участь у роботі однієї робочої групи з НАЗК
- Надано пропозиції для розробки одного нормативного документу

Для розгляду та затвердження Звіту НАЗК за 2018 рік направляємо представника Громадської ради Барбелюка А.О..

Зважаючи на необхідний час для належного оформлення протоколу засідання Громадської ради, його копія буде надана пізніше.

З повагою,

Віктор Таран
Голова Громадської Ради при НАЗК

